

עפ"ג (ירושלים) 18822-08-15 - ל מ ד נ' מדינת ישראל

עפ"ג (ירושלים) 18822-08-15 - ל מ ד נ' מדינת ישראל מחוזי ירושלים

עפ"ג (ירושלים) 18822-08-15

ל מ ד

באמצעות הסניגוריה הציבורית

נ ג ד

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[07.05.2017]

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד

כב' השופט כרמי מוסק

כב' השופטת שירלי רנר

ע"י ב"כ עו"ד גדעון נחום

פסק דין

ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ירון מינטקביץ') מיום 12.7.15 בת"פ 47255-10-12. כללי

1. המערער הורשע בתקיפת בת זוג (מספר עבירות) ובתקיפת קטין ע"י אחראי ונדון ל - 5 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת. הערעור מופנה כנגד הרשעת המערער וכנגד חומרת העונש.
2. ואלה המעשים: המערער תקף את המתלוננת מספר פעמים במהלך נישואיהם, בין השנים 2007 ל- 2011. שלושה אירועים היו בסמוך לפרידתם של בני הזוג, בשנת 2011: מקרה אחד היה כאשר המתלוננת ביקרה אצל חברה. המערער התקשר למתלוננת פעמים רבות וזו לא ענתה לו, וכאשר חזרה לביתה סטר לה והיכה אותה בראשה. מקרה שני היה כאשר היתה הפסקת חשמל בבית המשפחה. המתלוננת החזיקה בידיה פנס והמערער ביקש לקחתו מידיה. המתלוננת סירבה והמערער עיקם את אצבעותיה, הצמיד אותה לקיר ולקח ממנה את הפנס. מקרה שלישי היה כאשר המערער הגיע לבית המשפחה, התרגז על המתלוננת מסיבה כלשהי, זרק עליה סירים, הצמיד אותה לשיש וצבט אותה. מלבד מקרים אלו, היו עוד מספר מקרים בודדים במהלך תקופת הנישואין, בהם השליך המערער חפצים לעבר המתלוננת או צבט אותה. בנוסף, המערער הורשע בכך שתקף את בתו הקטינה א' פעמים בודדות, בכך שהכה אותה בידיו או ניער אותה.

טענות הצדדים

3. ב"כ המערער טוען כי יש להעדיף את גרסתו של המערער על פני זו של המתלוננת, לפיה אהב אותה אהבת נפש והוכיח זאת בבית משפט קמא באמצעות מכתבי אהבה, תקליטור, אלבום ופנקס, המעידים על כנות דבריו. כמו כן, עדויות עדי ההגנה תמכו בכך והעידו שבין בני הזוג היתה מערכת יחסים טובה ואמיתית, אך בית משפט קמא דחה את עדותם בקביעה כי אינה רלבנטית. לטענת הסנגור, המתלוננת העלילה את כל הסיפור על המערער, ובנתה את התשתית לעלילה זו מחוץ לכותלי בית המשפט, במסרונים ובסיפורים לחבריה. בעדותה נפלו סתירות, כדוגמת התייחסותה למקרי אלימות בודדים, לעומת דבריה לפיהם שררה בבית אווירת פחד מתמדת במשך 4.5 שנים. התלונה שלה נמסרה כשהחליטה לנתק קשר עם המערער ולא לפני כן, ובאה ככלי ניגוח המערער בתיק הגירושין, שכן המערער לא רצה להתגרש. לפיכך, סבור הסנגור כי אין ליתן אמון בדבריה, כשם שהפרקליטות לא האמינה לסיפור האונס שבדתה המתלוננת. כמו כן, המתלוננת לא הצביעה על מניע למעשיו של המערער. לפיכך, לכל הפחות, יש לקבוע כי מהראיות שהגישה ההגנה ומהעדים שנשמעו קם ספק המחייב לזכות את המערער. לחלופין, יש לבטל את הרשעתו של המערער, שכן מדובר במעשי אלימות ברמת חומרה נמוכה שלא גרמה לנזק גוף או לחבלות ומדובר במספר מקרים בודדים במשך ארבע שנים. המערער הינו בעל תואר בחינוך ובמשפטים וכיום נמצא בשלב התמחות. הרשעה תימנע ממנו מלעסוק בשני תחומים אלה. באשר לגזר הדין, נטען כי העונש שהוטל על המערער הוא חמור, חורג באופן קיצוני מהענישה הנוהגת, אינו הולם את נסיבות ביצוע העבירות ואינו מתחשב בזמן שחלף מעת ביצוע העבירות. הכחשת המעשים מצד המערער אינה זהה לאי קבלת אחריות מצדו, ואינה צריכה לשמש לרעתו בעת גזירת עונשו. המערער היה מוכן להשתלב בטיפול בכעסים מבלי להודות באשמה. הסנגור טען כי המאשימה מתנגדת לכך וכי עמדת שירות המבחן הנה כי אין לשלב נאשם בהליך טיפולי כזה מבלי שיוודה באשמה. יחד עם זאת, שירות המבחן המליץ על עבודות שירות. בית משפט קמא דחה המלצה זו מבלי לנמק מדוע וגזר את דינו של המערער לחומרה ללא הצדקה. כיום המערער והמתלוננת גרושים, המערער שילם את הפיצויים שנקבעו ואינו מערים קשיים על המתלוננת. לפיכך, אם ידחה הערעור על הרשעת המערער, עותר סניגור להשתתף עונש הנמצא ברף התחתון של מתחם הענישה ולהטיל על המערער עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, כפי שהמליץ שירות המבחן.

4. ב"כ המשיבה טענה כי יש לדחות את הערעור על שני ראשיו. נטען כי ערכאת הערעור מנועה מלהתערב בממצאים עובדתיים ובקביעות לגבי מהימנות עדים. בית משפט קמא קבע כי המתלוננת מהימנה, ואילו המערער אינו מהימן, והתרשם מהעדים שהעידו בפניו, ועל תשתית זו הרשיע את המערער. הכרעת הדין הנה מנומקת, מפורטת ובנויה לתלפיות. בית משפט קמא לא התעלם מהראיות שהציג המערער, אלא דן בהן ובקשיים העולים מהתיק כדבעי והגיע להכרעה צודקת. נטען כי לא צריך להכות בכל עת על מנת ליצור אווירת פחד. כמו כן, היתה אלימות כנגד הבת ולא רק נגד המתלוננת. באשר לאונס, נטען כי לא הוגש כתב האישום לא מפאת העדר מהימנות של המתלוננת, אלא בשל שאלות אחרות הנוגעות למודעותו של המערער. באשר לגזר הדין, נטען כי מתחם הענישה שקבע בית משפט קמא הוא מתחם הענישה הנוהג בעבירות דן, ואין לקבוע כי מקומו של המערער הינו ברף התחתון, שכן אין סיבה להקל עמו. הוא לא הודה ולא שיתף פעולה עם שירות המבחן. עבירות האלימות במשפחה הינן עבירות חמורות ויש להילחם בהן באמצעות ביטוי עונשי הולם של מאסר בפועל. לפיכך, לא מדובר בגזר דין שגוי המצדיק התערבות של ערכאת הערעור.

תסקיר שירות המבחן

5. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער עולה כי הינו יליד 1982, באותה עת היה המערער פרוד מאשתו כשברקע הליך גירושין שטרם הושלם וסרוב המערער ליתן גט ולשלם מזונות. לבני הזוג שתי בנות. למערער אין עבר פלילי. לדבריו, הינו עובד כמדריך בפנימיה לנוער בסיכון. המערער לא קיבל כל אחריות על מעשיו, הציג עמדה קורבנית וטען כי ההליך הפלילי נגדו נובע מתלוננות שקריות של המתלוננת, אשר מטרתן "שיפור עמדות" לצורך הליך הגירושין. המערער טען בפני שירותי הרווחה כי המתלוננת מזניחה את ילדיהם, אך טענות אלה נמצאו מופרכות, והמתלוננת הופנתה למקלט נשים מוכות. במהלך שהותה של המתלוננת שם עם ילדי בני הזוג, התנהג המערער באופן כוחני ומאיים כלפי צוות המעון. שירות המבחן העריך כי הרקע לביצוע העבירות דן הוא מאבקי שליטה עם המתלוננת ודרכו לנסות לשלוט בה. נוכח אי לקיחת האחריות מצד המערער, הוערך כי אינו בשל להליך טיפולי והומלץ על הטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות. בתסקירים המעודכנים של המערער שנערכו במטרה לבדוק את התאמתו של המערער להשתלבות בקבוצה טיפולית בשירות, נכתב כי בצד הרצון המילולי שהביע המערער להשתלב בהליך זה ובדומה להתרשמות שירות המבחן בעבר - הוא מתקשה לקבל סיוע בתחום של אלימות זוגית. כמו כן, הוא מתקשה להכיר בחומרת מעשיו, לבחון חלקים בעייתיים באישיות ונוטה לאמץ עמדה קורבנית. לפיכך, נקבע כי המערער אינו מתאים להשתלב בקבוצה טיפולית בשירות המבחן.

דין

6. דין הערעור להידחות.

יוער כי הערעור נדון לראשונה (לפני מותב אחר), עוד ביום 22/12/15. במסגרת אותו דין ניתנה למערער אפשרות להשתתף בסדנא לטיפול בכעסים כפי הצעתו. אפיק זה לא צלח. למערער ניתנה שהות ארוכה לבוא בדברים עם המשיבה, אולם גם כאן לא הונבו תוצאות.

7. באשר להרשעתו של המערער: מן המפורסמות היא, כי אין זו דרכה של ערכאת ערעור להתערב בממצאים שבעובדה ובמצאי מהימנות שנקבעו על-ידי הערכאה הדיונית (ר': ע"פ 2485/00 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נה (2) 918, 924; ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מ"י, פ"ד נד(4) 632, 643-645; ע"פ 406/78 בשירי ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(3) 393, 437), אלא אם כן, מדובר במקרה חריג ויוצא דופן. הטעם להלכה זו נעוץ בכך, שהערכאה הדיונית מתרשמת באופן ישיר ובלתי אמצעי מן העדים וממהימנות גרסאותיהם, ואילו יכולתה של ערכאת הערעור לעשות כן מוגבלת. המקרה דנן אינו נופל בגדר מקרה חריג המצדיק את התערבות ערכאת הערעור, נהפוך הוא. הכרעת הדין המפורטת והמנומקת כדבעי לא הותירה כל ספק באשמת המערער. בכלל זה, בית משפט קמא סקר בהרחבה את עדות המתלוננת וקבע כי עדותה עשתה רושם מהימן ביותר, היא עשתה מאמץ ניכר לדייק בדבריה ולתאר את האירועים כפי שהיו, מבלי להשחיר את פני המערער או לשוות למעשיו חומרת יתר. כמו כן, בית משפט קמא התרשם כי תגובותיה הרגשיות תאמו את תוכן דבריה, ונימק קביעתו זו בפירוט רב. לחלק מדבריה של המתלוננת נמצא תימוכין בראיות חיצוניות, במסרונים ששלחה לחבריה, ובעדותם של חבריה שראו את הנאשם מכה את בתו. קביעותיו של בית משפט קמא בענין זה מקובלות עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בהן, ובכלל זה בדחותו את טענת הפללת שווא שהעלה המערער. המערער הותיר בבית משפט קמא רושם בלתי מהימן ומעדותו עלו קשיים רבים, ובכלל זה גרסתו הפתלתלה בה ניסה לתאר חיי נישואין מושלמים, מחד, וההאשמות הרבות שהטיח במתלוננת ביחס למעשים אשר אירעו לאורך כל תקופת הקשר ביניהם, מאידך. גם לכך באה הנמקה מפורטת מאוד בהכרעת הדין, המתייחסת, בין היתר, גם לפנקס ולדברי האהבה שנכתבו בתכתובות בין בני הזוג. מפירוט זה עולה בבירור תמונה של התנהגות שאינה מתיישבת עם יחסי אמון הדדיים וזוגיות מושלמת, לה טען וטוען המערער, ועליה העידו חלק מעדי ההגנה שצפו בזוגיות זו מן החוץ והתרשמותם מוגבלת לנקודת מבטם. לקביעות מבוססות אלה של בית משפט קמא התווספה גם התרשמותו הישירה מהמערער, ממידת מהימנותו הנמוכה, שגם אותה פירט ונימק בהרחבה, את השיקולים ששימשו בסיס לקביעה זו, ובכלל זה פורט גם שהמערער עשה הכל כדי לפאר את עצמו, ומנגד, להשחיר את דמותה של המתלוננת ככל שיכול. לא מצאנו מקום להתערב בקביעות אלה של בית משפט קמא.

8. באשר לערעור על העונש שהוטל על המערער: לזכות המערער עומד עברו הפלילי הנקי, העובדה כי הוא חי חיים נורמטיביים והעובדה כי הוא משרת במילואים. כמו כן, חלוף הזמן מעת ביצוע העבירות הנה נסיבה לקולה, אך לכך משקל מועט נוכח העובדה כי המערער ניהל את ההליכים באופן שגרם להתארכותם, וגם לכך בא פירוט בגזר הדין. לחובת המערער נזקף העדר קבלת אחריות על ביצוע העבירות, אי הבנת הפסול שבמעשיו וסירובו להשתלב בהליך טיפולי, אשר היה בו כדי להפחית את הסיכון להישנות המעשים מצדו. בשלב הערעור הביע המערער נכונות להשתלב בהליך טיפולי מבלי להודות באשמה, אך התרשמות שירות המבחן הנה כי נכונותו הנה מן השפה אל החוץ, שכן המערער אינו נכון להתערבות טיפולית בתחום של אלימות בין בני זוג, הוא מתקשה להכיר בחומרת מעשיו ועמדתו קורבנית ומצמצמת. לחובת המערער נזקפת חומרת העבירות שביצע. במקרים מן הסוג הנדון לפנינו, על בית המשפט להציב נורמה ברורה וחד משמעית, לפיה אדם הנוטל לעצמו את החירות לנקוט בדרכי אלימות כלפי בת זוגו וילדו ישלם מחיר משמעותי על מעשיו על מעשיו (ר': ע"פ 4732/10 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו) (2012)). המערער פגע בשלומן הפיזי, בביטחון ובכבודן של המתלוננת ושל בתו הקטינה, בעת שהיתה פעוטה בגילאים שנה עד 4 שנים. בנסיבות אלה עונשו של המערער צריך להלום לא רק את חומרת המעשים, אלא גם לבטא את ההרתעה הנדרשת למניעת הישנות מעשים כאלה בעתיד. בנסיבות דנן, העונשים שקבע בית משפט קמא מקובלים עלינו. יחד עם זאת, נוכח העובדה שבני הזוג התגרשו ועל כן קיימת ביניהם הפרדה, ניתן לקבל בערעור במובן זה שעונש המאסר בפועל יעמוד על 3 חודשים. יתר חלקי גזר הדין יעמדו על כנם.

המערער יתייצב לריצוי עונש המאסר ביום 1/6/17 עד השעה 10:00 בבית המעצר ניצן.

ניתן היום, י"א אייר תשע"ז, 07 מאי 2017, במעמד ב"כ המערער, ב"כ המשיבה והמערער בעצמו. הצדדים.